



1 maj 2018

Öppna dig!

Ett av de så kallade svenska *nyorden* vi fått lära oss på senare år är *filterbubbla*. Som så många andra nyord är det sprunget ur företeelser och beteenden kopplade till internet. Att befinna sig i en filterbubbla är egentligen en version av påståendet att ”man blir som man umgås” eller kanske ännu mer ”lika barn leka bäst”. Det är bekvämt inne i filterbubblan. Där blir man bekräftad och finner fler eller upprepade argument för ståndpunkter man redan har.

I en artikel i nättidningen *Kit* spårar Tomas Arnroth begreppet till år 2011 då Eli Pariser använde uttrycket i boken *The filter bubble: What the internet is hiding from you*.

Tydligast blir bubblan i de sociala medierna så som Facebook där man själv valt sina vänner och på vilket sätt man interagerar med dem. Utifrån så kallade algoritmer görs beräkningar som matematiskt styr vad man får upp i sina flöden, vilka nyhetskällor som når fram och vilka annonser vi exponeras för. Den stora skandalen runt Cambridge Analytica som vecklats ut under den gångna vintern visar vilken enorm makt tredje part kan ha över våra liv med hjälp av data som vi lämnat ifrån oss på nätet.

Även en till synes neutral sökning på nätet kan ge helt olika resultat beroende på vem som gör den eftersom sökmotorerna tolkar våra digitala spår och vår historik och anpassar svaren och erbjudandena från annonsörer så att vi skall bli så bekräftade och lockade som möjligt. Så kan t ex en sökning på ett oljebolag leda till att den ena individen får tips om gynnsamma investeringar medan en annan får information om oljeutsläpp och hur man kan ge pengar till en miljörättsorganisation.

Allt fler pekar på att filterbubblorna, såväl inom nätets gemenskaper som utanför, håller på att bli ett reellt samhällsproblem. Den senaste valrörelsen i USA blev ett slags diagnos på det amerikanska samhället i stort. Man ser tydliga tecken på att

bubblorna också gäller nyhetsrapportering och mediakonsumtion där smutskastning och kraftigt vinklade budskap hör till vardagen.

Mycket tyder på att främmande makter gör sitt bästa för att påverka individer i andra nationer. Det amerikanska medielandskapet skiljer sig avsevärt från det nordiska och är ett kapitel för sig. Hur det än är med olika vägval för hur medierna regleras eller inte regleras, om det är privata aktörer eller public service som förser tittarna med information, så kvarstår det faktum att ett gott samhälle är beroende av gemensamma berättelser där man kan vara något så när överens om verklighetsuppfattningar. Risken är nu påtaglig att vi som medmänniskor, församlingsmedlemmar eller till och med familjemedlemmar runt ett och samma köksbord allt oftare befinner oss i parallella världar som har färre och färre beröringspunkter med varandra.

Vi behöver se sådana tendenser för att medvetet kunna utmana dem. Det är viktigt att utsätta sig för mötet med oliktankande och andra paradigmer än sina egna. Jag skriver ”utsätta sig för” eftersom den typen av meningsutbyten alltid är mer obekväma än det vi upplever inne i den friktionsfria filterbubblan. Som församlingssamfund och kommunitetssamfund är vi inte alltid så homogena som det ibland kan tyckas av en utomstående betraktare. Ju mer jag lär känna kommunitetens medlemmar ser jag den stora bredden i många frågor också bland oss. Detta, kära systrar och bröder, är inte ett problem utan en tillgång. Jag önskar att kyrkan kan vara en gemenskap där man kliver ur sina bubblor och får till stånd verkliga möten mellan oliktankande. Ibland får man konstatera att man åtminstone kan vara överens om att man inte är överens. Ibland möts man på halva vägen och ibland kan man till och med förändras och inser att det kan vara tecken på mognad och växt. Att bara bli kvar i bubblorna leder ofrånkomligt till en snävare världsbild. Jesus använder det arameiska ordet Effata när han botar en döv man i Dekapolisområdet. Det betyder ”Öppna dig!” Kanske säger han detsamma till oss som befinner oss i vår tids filterbubblor: Effata! Öppna dig!

I vår gemensamma bibelläsning befinner vi oss under påsktiden i Kolosserbrevet. Bibelvetenskapen har ägnat mycket möda åt frågan vem som författat Kolosserbrevet. Är det skrivet av Paulus själv eller av någon som skriver på Paulus uppdrag eller i Paulus anda med något eller flera av hans övriga brev som förlaga? Det finns stora likheter med Efesierbrevet som också skiljer sig en del från Paulus övriga brev. Vi skall inte här och nu lägga ut texten allt för mycket kring dessa olika teorier utan kan nöja oss med att konstatera att brevet innehåller en hel del av Paulinsk teologi men också lite mer av en ”mystik” hållning än vi är vana vid från Paulus penna. Brevet har sin självklara plats i kanon och bekräftats därmed av kyrkan som Guds inspirerade ord.

Städerna och byarna i Mindre Asien med dess församlingar levde i helt andra bubblor än vad vi gör idag, inte minst genom att det var svårare med transporter och kommunikation som förde samman människor. Som professor Samuel Rubenson påpekat, kan man fråga sig om vissa av de tidiga kristna församlingarna ens skulle förstå att de tillhörde samma trosinriktning om de hade mötts. Man hade tillgång till olika manuskript och hade tagit intryck av olika kringresande predikanter och apostlar.

Paulus brev bryter ofta igenom bubblorna och identifierar destruktiva mönster som han utmanar genom att kärleksfullt korrigera gemenskaperna som breven riktar sig till. Ibland mycket specifikt och ibland mer universellt i form av rundbrevsskrivelser. I vissa fall har karismatiken gått över styr, andra gånger är det uppträdandet vid Herrens måltid som avslöjar osunda lägerbildningar.

Ofta riktas udden i de nytestamentliga breven mot dem som spred attityder eller läror som inte var förenliga med Kristi sinnelag och Apostlarnas undervisning.

Några saker är karaktäristiska för brevet till församlingen i Kolossai. Författaren har själv inte varit där utan har tagit emot skildringar av vad som rör sig i församlingen genom Epafras, som också betjänar församlingarna i grannstäderna Laodikeia och Hierapolis. Det är skrivet med ett bestämt syfte att motverka influenser från läror som för Kristi efterföljare bort från den frihet de är kallade till. Mer än att slå ned på det som är fel i församlingen uppmuntrar och förstärker författaren det som är gott. Han visar att den förhärligade Kristus är det enda ljuset som kan leda dem rätt.

När vi i Sverige nu står inför en valrörelse med val till riksdagen i början av hösten kan vi räkna med att starka krafter som vill dra nytta av filterbubblornas dynamik är i rörelse. Då kan det vara på sin plats att ta emot Kolosserbrevets tydliga vägledning där ”det finns en förbindelse mellan mystik och politik.” Kyrkan har genom historien tenderat att hamna i det ena eller andra diket när det gäller mystiken och politiken. Utan bön reduceras Kyrkan till att i bästa fall vara en hjälporganisation. Utan tjänandet blir hon inåtvänd och självupptagen.

När den nordiska retreatrörelsens fader Edin Lövärs fyllde 75 år spelades det in ett TV-program om honom i Norge. Där fick han frågan hur han som ägnat så stor del av sitt liv åt retreatverksamhet kunde gå i demonstrationståg och stå på barriaderna som ung. Edin svarade: ”En människa som beder, med meditationer, med Kristusupplevelser, den människan är totalt förfelad om hon inte förstår att det går linjer ifrån dessa upplevelser och ut i samhället. Här är ett sammanhang som vi aldrig får bryta. Det finns en förbindelse mellan mystik och

politik.” Och vidare hävdade han att ett gudsmöte som inte för med sig högst konkreta, praktiska, sociala och politiska följder, är ett möte utan djup och verklighet. (Källa: Rune W Dalen från bloggen blipastor.nu).

Vi anar att det inte minst är gudstjänsten i Kolossai som bidrar till den lära och vägledning den kristne så väl behöver för att få näring och finna riktning i livet.

När vi går in under Kommunitetens regel är det regelbundna firandet av Gudstjänsten, av Eukaristin, något av det mest framträdande. Kan detta också vara den viktigaste boten för att inte bli instängda och att bubblorna i våra liv skall öppna sig så att vi kan växa i vördnad för Gud och den mänsklighet som han älskar? På den här sidan om uppståndelsen talar Guds ord inte om separata folk och grupper utan om en mänsklighet där ”Kristus blir allt och i alla.”

Så får också vi lyssna och ta till oss av den milda korrigerings och uppmuntran brevet till de kristna i Kolossai burit genom historien och nu in i filterbubblornas tidevarv.

Kolosserbrevet 3:5-17

Men nu måste också ni lägga bort allt detta: vrede, häftighet, ondska, oförsämndhet och alla skändligheter som kommer ur er mun. Ljug inte för varandra, ni har ju klätt av er den gamla människan och hennes vanor och klätt er i den nya, som förnyas till verklig kunskap och blir en bild av sin skapare. Då är ingen grek eller jude, omskuren eller oomskuren, barbar, skyt, slav eller fri. Nej, Kristus blir allt och i alla. Som Guds utvalda, heliga och älskade skall ni alltså klä er i innerlig medkänsla, vänlighet, ödmjukhet, mildhet och tålmod. Ha fördrag med varandra och var överseende om ni har något att förebrå någon. Liksom Herren har förlåtit er skall också ni förlåta. Men över allt detta skall ni ha kärleken, det band som ger fullkomlighet. Låt Kristi frid råda i era hjärtan, den som ni kallades till som lemman i en och samma kropp. Visa er tacksamhet. Låt Kristi ord bo hos er i hela sin rikedom och med all sin vishet. Lär och vägled varandra, med psalmer, hymner och andlig sång i kraft av nåden, och sjung Guds lov i era hjärtan. Låt allt vad ni gör i ord eller handling ske i herren Jesu namn och tacka Gud fadern genom honom.

Ekumeniskt pingstfrände på Bjärka-Säby

Under pingsthelgen äger det rum ett ekumeniskt pingstfirande i Linköping. Det är frikyrkorna tillsammans med EFS och Ekumeniska Kommuniteten i Bjärka-Säby som firar tillsammans. Söndagens gudstjänst firas kl. 11. Vid gynnsam väderlek sker det i Slottsparken annars i Cupolen inne i Linköping. Kommunitetens mässa firas som vanligt kl. 8 i Slottskapellet.

*Pingsafton lördag 19 maj kl. 16.00 Nya-Slottet Bjärka-Säby
"Pingstens betydelse för ordets tillblivelse"*

Som en del av den gemensamma pingsthelgen föreläser en av kommunitetens visitationer, Lennart Thörn, utifrån sin kommentar till Lukasevangeliet. Umgänget med Lukasevangeliet har blivit ett livsverk för Lennart och vi är nu tacksamma över att kunna ta del av en del av hans gedigna arbete genom boken *Ordets tillblivelse* (Libris förlag).

Lennart har varit verksam som pastor inom Evangeliska Frikyrkan, lärare i Nya testamentet på Örebro Missionskola och universitetsadjunkt vid Göteborgs universitet med speciell inriktning på just Lukasevangeliet. Slottscaféet är öppet 11-18

*21 maj Annandag pingst
Ekumeniskt seminarium på temat Andlig fostran –
Om kyrkan som skola*

Är tro något man kan läras och övas i? Har negativa erfarenheter av krävande fostran och enkel lära skapat ett tomrum i kyrkorna, där vi inte längre vet vad vi ska göra?

Medverkande: Biskop em Hans-Erik Nordin, Kardinal Anders Arborelius, Universitetslektor Lovisa Bergdahl, Fader Misha Jaksic, Pastor Magnus Persson, Professor Samuel Rubenson.

Pris: 700 kr (Student 400 kr)

Anmälan & info: anmalan@ekibs.se

Arrangör: Johannesakademien och Bilda

Genom åren har vi haft förmånen att inbjuda många internationella gäster vid våra möten och symposier. Jag vill redan nu tipsa er om att anmäla er till en helg i slutet av januari 2019 då den mycket framstående teologen och tidigare ärkebiskopen i den Anglikanska kyrkan, Rowan Williams besöker Nya Slottet.

25-27 januari 2019

Symposium om Fjodor Dostojevskij

Skuld, dårskap godhet

Medverkande: Rowan Williams, Per-Arne Bodin, Jayne Svenungsson, Elena Namli, Jan Erixon och Samuel Rubenson.

Anmälan & info: anmalan@ekibs.se

Arrangör: Johannesakademin och Bilda

19-21 oktober 2018 - *Seminariehelg på Nya Slottet Bjärka-Säby*

Liv i öknen

<i>Öknens gudstjänst</i>	Gunnar Lind
<i>Öknens vishet</i>	Samuel Rubensson
<i>Den inre öknen</i>	Jonas Eveborn

Den här helgen är en mötesplats för "Öknens folk" i nordn. Vi är många som regelbundet firar Ökenmässor av olika slag och som lever med ökenfäder och ökenmödrar som följeslagare i våra dagliga liv.

Dessa dagar kan också tjäna som en introduktion till livet i öknen.

Anmälan & info: anmalan@ekibs.se

V. 9 2019 planerar Ekumeniska Kommuniteten att genomföra en resa till retreatgården Anafora och Makariosklostret i Egypten. Mer information kommer framöver. Helgen i oktober är en god förberedelse inför resan.

Info: preses@ekibs.se

Generalkapitlet 9-12 augusti 2018

Den 1-2 maj möts kommuniterådet.

Då lägger vi den sista handen vid programmet till sommarens Generalkapitel. Så snart det är klart kommer programmet sändas ut till medlemmar, noviser och vänner i ett separat utskick.

Guds frid

